

Коробова І. В. Цілі компетентісно орієнтованої методичної підготовки майбутніх учителів фізики [Текст]/ І. В. Коробова // Дидактика фізики як концептуальна основа формування компетентнісних і світоглядних якостей майбутнього фахівця фізико-технологічного профілю: Зб. матер. X Міжнар. наук. конф. / [редкол.: П. С.Атаманчук (голов. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня Рута», 2015. – С. 38-40. (2 стор.)

УДК: 372.853

І. В. Коробова

Херсонський державний університет

ЦІЛІ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОЇ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИКИ

Оскільки навчання є підсистемою виховання, справедливим є твердження І.П. Подласого про те, що мета загальної освіти впливає з мети виховання і співвідноситься з нею як частина з цілим. Аналіз літературних джерел дозволив з'ясувати наступне. Розрізняють *загальні* (основні, стратегічні) та *конкретні* (тактичні, операціональні) цілі. Загальні цілі освіти обумовлені потребами суспільства на сучасному етапі його розвитку і впливають із соціального замовлення школі [5, с. 132]. З огляду на це, «освіта є свого роду *штучною моделлю реального життя і професійної діяльності*: за змістом і формами навчання; за тією діяльністю, яку виконує студент, щоб засвоїти цей зміст; за життєвим устроєм освітньої установи, відповідальністю і т.п.» [2, с.34]. Ідеальні (стратегічні) цілі неможливо технологізувати – перетворити до робочого рівня (К.К. Дворянкіна [3, с.48]). Конкретні (проміжні, тактичні) цілі можуть бути представлені у вигляді *системи задач* (завдань) (А.В. Хуторської). Конкретні цілі характеризуються діагностичністю та операціональністю. «*Діагностичність* мети означає, що існують *засоби і можливості перевірити*, чи досягнута ця мета; *операціональність* – що у формулюванні мети є вказівка на засоби її досягнення» (Г.О. Аствацатуров [1, с.13]), тобто, існують *критерії досягнення кожної мети*. В.П. Беспалько запропонував наступну якісну шкалу для оцінювання рівня знань і умінь залежно від того, який вид діяльності вони можуть інформаційно забезпечити: розпізнавання інформації; відтворення інформації; здійснення продуктивної діяльності на основі засвоєного алгоритму (репродуктивна

діяльність); здійснення продуктивної діяльності на основі самостійно побудованої програми (творча діяльність). Найбільш поширеною і прийнятою у науково-методичній спільноті класифікацією є поділ цілей навчання на *освітні, розвивальні та виховні*. Проте, у процесі професійної компетентнісно орієнтованої підготовки майбутніх фахівців потрібно реалізовувати, насамперед, *цілі, пов'язані з набуттям досвіду діяльності у майбутній професії* [3, с.48]. З позиції компетентнісно орієнтованого підходу основною метою навчання у вищій школі є загальний і професійний розвиток особистості майбутнього фахівця, оволодіння ним цілісною професійною діяльністю (А.О. Вербицький [2, с.34]), набуття досвіду такої діяльності. Тому з нашої точки зору, *професійний аспект має бути наскрізним, охоплювати всі групи цілей та усі види підготовки майбутнього фахівця*. Якщо за мету взято набуття *досвіду цілісної професійної діяльності*, то його критерієм має бути *професійна поведінка* майбутнього фахівця [4]. Така наша думка підтверджується Г.О. Аствацатуровим, який справедливо наголошує на тому, що «мета – це *опис поведінки*, яку має продемонструвати учень, щоб підтвердити свою компетентність у питанні, що вивчається» [1, с.9].

Урахування цих положень дало можливість запропонувати авторську класифікацію *цілей компетентнісної методичної підготовки майбутніх учителів фізики*. Зазначимо, що дана класифікація цілей охоплює всі компоненти компетентності, а це означає, що їх реалізація приведе до формування методичної компетентності майбутнього педагога. Стратегічна мета, тактичні та операціональні цілі методичної підготовки майбутніх учителів фізики представлені у табл. 1.

Таблиця 1

Модель таксономії цілей методичної підготовки майбутніх учителів фізики

Назва / зміст цілей	Назва / зміст цілей
Стратегічна	Формування методичної компетентності майбутніх учителів фізики
Тактичні	Операціональні
Формування індивідуального	Оволодіння теоретичними (інформаційними – «знаю, що») методичними знаннями

пізнавального досвіду	Оволодіння практичними (процедурними – «знаю, як») методичними знаннями
Формування індивідуального функціонального досвіду	Оволодіння інформаційними функціонально-методичними вміннями («вмію структурувати, унаочнювати, пояснювати, узагальнювати тощо»)
	Оволодіння комунікативними функціонально-методичними вміннями («вмію запитувати, організовувати діалог, полілог, евристичну бесіду тощо»)
	Оволодіння організаційними функціонально-методичними вміннями («вмію мотивувати, організувати самостійну діяльність учнів»)
	Оволодіння контрольно-оцінювальними функціонально-методичними вміннями («вмію контролювати, керувати, оцінювати, стимулювати учнів до самооцінювання»)
Формування індивідуального досвіду цілісної навчально-методичної діяльності	Набуття мінімального індивідуального досвіду проектування уроків («Маю досвід проектування уроків різних типів»)
	Набуття мінімального індивідуального досвіду проведення уроків – поведінкового досвіду («Маю досвід проведення уроків різних типів»)
	Набуття мінімального індивідуального досвіду аналізу уроків («Маю досвід аналізу та самоаналізу уроків різних типів»)
Формування досвіду сенсоутворення (педагогічної рефлексії)	Набуття мінімального індивідуального досвіду власного цілепокладання («Маю досвід самомотивації»)
	Набуття мінімального індивідуального досвіду самоаналізу та самооцінювання («Маю досвід самооцінювання»)
	Набуття мінімального індивідуального досвіду емоційно-чуттєвого ставлення («Маю досвід ставлення до «іншого», оцінювання «іншого»»)

Таким чином, авторська класифікація цілей методичної підготовки майбутніх учителів фізики ґрунтується на ідеї формування методичної компетентності шляхом набуття студентом індивідуального методичного досвіду (пізнавального, функціонального, рефлексивного, поведінкового). Стратегічною метою компетентнісно орієнтованої методичної підготовки майбутніх учителів фізики визначено формування їх методичної компетентності на досвідній основі.

Список використаних джерел:

1. Аствацатуров Г. О. Технология целеполагания урока / Г. О. Аствацатуров. – Волгоград : Учитель, 2009. – 118 с.
2. Вербицкий А. А. Компетентностный подход и теория контекстного обучения / А. А. Вербицкий. – М. : ИЦ ПКПС. – 2004. – 84 с.
3. Дворянкина Е.К. Профессиональное развитие будущих учителей в вузе как педагогическая проблема / Е.К.Дворянкина // Наука и школа. – М. : Изд-во МПГУ. – 2010. – №1. – С. 47-49.
4. Коробова І. В. Досвідно-діяльнісна модель методичної компетентності вчителя фізики / І. В. Коробова // Вісник Чернігівського нац. пед. ун-ту : Серія : Педагогічні науки. – Чернігів : ЧНПУ, 2013. – Вип. 109. – С. 185-189.

5. Подласый И. П. Педагогика : Новый курс : [учеб. для студ. высш. учеб. заведений: в 2 кн.] / И. П. Подласый. – М. : Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2002. – Кн. 1: Общие основы. Процесс обучения. – 576 с.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА:

Коробова Ірина Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізики та методики її навчання;

Херсонський державний університет.

Домашня адреса: 73039; м. Херсон-39, а/с №347;

E-mail: i_korobova@i.ua

Контактний телефон: м. 050-946-58-69; р. 0552-32-67-69.

Нова пошта: м. Херсон, відділення №7 (пр. 200 років Херсона, 30)